

ROL VAN OUDERS IN ONDERWIJS ONBENUT

Er is veel aandacht voor de kwaliteit van het onderwijs. Terecht, want het gaat om de toekomst van kinderen. Maar te vaak worden in de discussie de ouders van die kinderen vergeten, terwijl juist die ouders een cruciale rol spelen bij het schoolsucces van hun kind!

Veel scholen zijn zich bewust van de belangrijke rol die ouders als educatief partner hebben, maar in de praktijk is daarvan nog geen sprake*. De druk op scholen om te presteren, veranderende regelgeving en een gestadige uitbreiding van het takenpakket van de leerkracht maakt het hen ook niet gemakkelijk. Lang niet alle leerkrachten zijn in staat om effectief een partnerschap aan te gaan. Het wordt hen niet geleerd, ook nu nog is ouderbetrokkenheid geen onderdeel van het curriculum van de (meeste) scholen. Ondanks mooie beleidsplannen hangt het resultaat nog altijd af van de vaardigheden van de individuele leerkracht. Maar resultaten behalen vraagt om een structurele attitudeverandering, bij ouders én leerkrachten. Hiervoor is een

gedegen visie, ondersteund en gedragen door het team, noodzakelijk**. Maar ook een stabiel team waarin voldoende onderling vertrouwen is om te werken aan deze attitudeverandering. Om te komen tot een goede balans

tussen het pedagogisch klimaat op school en thuis is het van groot belang dat ouders en school dit met elkaar afstemmen. Voor veel leerkrachten ligt het gevoelig om met ouders het gesprek aan te gaan over bijvoorbeeld opvoeding, zeker als zij het idee hebben dat er bepaalde culturele waarden aan de opvoedstijl van ouders ten grondslag liggen. De ervaring leert echter dat als ouders als partners worden benaderd, thema's rondom de pedagogische visie besproken en afgestemd kunnen worden. Maar hoe benader je ouders als partner?

Leerkrachten en ouders hebben hetzelfde belang: het welzijn van het kind. Beiden proberen dit belang vanuit hun eigen ervaring en deskundigheid te behartigen.

Door oprechte interesse te tonen in de

motieven en mening van ouders, door je te verplaatsen in hun standpunt, ook als je het niet met elkaar eens bent en door transparant te zijn bij het nemen van beslissingen, bouw je vertrouwen op. Door gebruik te maken van de kennis van de ouders over het kind kun je betere beslissingen nemen. Laat je waardering voor de ouders blijken, benoem dit regelmatig. Durf vragen te stellen. Je hoeft het niet altijd met elkaar eens te zijn en keuzes die anders zijn dan je eigen keuze zijn even waardevol. Wees echter wel duidelijk in waar de grenzen liggen en wat toelaatbaar is. Dit biedt veiligheid en zekerheid voor alle partijen. En vergeet niet actieve ouders in het zonnetje te zetten!

Partnerschap

Opbouwen van een partnerschap vraagt flexibiliteit van de school én de ouders.

Ouders moeten weten wat de school van hen verwacht en wat zij van de school kunnen verwachten, want zonder hun inzet kan er geen sprake zijn van een partnerschap. Leerkrachten die dat nodig hebben moeten worden geschoold, niet in het 'omgaan met lastige ouders' maar in het aangaan van dit partnerschap.

Duidelijke communicatie is essentieel.

Persoonlijk contact is als smeermiddel voor communicatie! Zorg dus dat daar structureel tijd voor is. Dat kan formeel, bijvoorbeeld

Tekst: Francis Wolterbeek

door een feest voor leerlingen, leerkrachten en ouders te organiseren of door huisbezoeken te houden. Maar de informele momenten zijn minstens zo belangrijk. Staat er 's ochtends iemand bij de deur om ouders welkom te heten? Informeren leerkrachten bij ouders hoe het is gegaan als er iets belangrijks is gebeurd in het gezin? Zijn ouders welkom als zij na schooltijd nog even een vraag willen stellen? Zulke momenten zijn vaak van onschatbare waarde in het contact. Maar ook de andere vormen van communicatie moeten niet worden vergeten. Ouders op tijd inlichten over belangrijke thema's, afspraken maken over hoe ouders worden uitgenodigd voor bijeenkomsten, leuke en interactieve ouderavonden waarbij ook gecheckt wordt of de boodschap overkomt, ouders aanspreken als zij verstek hebben laten gaan, het is allemaal een onderdeel van goede communicatie.

Visie

Schooldirecteuren zuchten nog wel eens als ze het woord visie of beleidsplan horen. Weer een plan dat veel tijd kost om vervolgens in de la te verdwijnen. Waarom zou een school daar in investeren? Omdat uit onderzoek blijkt dat een duidelijke visie, gedragen door het team en gebaseerd op de kansen en mogelijkheden van ouders en de school, veel resultaat oplevert*. *Want te vaak is ouderbetrokkenheid nog een hobby van een bevlogen leerkracht en*

Voorspellend model oudertevredenheid

Op basis van de tevredenheidsspeilingen die in 2009 onder ruim 50.000 ouders zijn afgenomen heeft Scholen met Succes een analytisch model ontwikkeld. Dat model geeft aan welke tien (van de totaal 37) factoren, in onderlinge samenhang, het meest van invloed zijn op de algemene tevredenheid van ouders.

Factoren	Toename rapportcijfer bij toename van 1 punt in tevredenheid
Begeleiding van leerlingen met problemen.	0,33
Rust en orde op school.	0,31
Sfeer en inrichting van het gebouw.	0,24
Informatie over wat er op school gebeurt.	0,21
Extra mogelijkheden voor goede leerlingen.	0,20
Gelegenheid om met de directie te praten.	0,20
Aandacht voor taal.	0,19
Omgang leerkracht met leerlingen.	0,19
Inzet en motivatie leerkracht.	0,16
Hygiëne en netheid in de school.	0,13

De tevredenheid is gemeten op een vierpuntsschaal lopend van zeer ontevreden tot zeer tevreden. De algemene tevredenheid wordt tot uiting gebracht in een rapportcijfer op de schaal van 1 tot 10.

verdwijnen de kennis en de resultaten als die leerkracht zelf verdwijnt. Het hoeft niet ingewikkeld te zijn, het gaat er vooral om met het team en de ouders af te spreken waarom en hoe zij bij het onderwijs betrokken worden. Als leerkrachten in de afspraken geloven en er uitvoering aan willen geven, is dat een waarborg voor succes. Bestuurders zullen ervan doordrongen moeten raken dat ouderbetrokkenheid

onlosmakelijk verbonden is met kwaliteitsverbetering van het onderwijs*. Door betrokken ouders verhogen de onderwijsresultaten en worden kansen en talenten van kinderen optimaal benut.

Francis Wolterbeek is adviseur en trainer bij Ouderbetrokkenheid.nl

* CPS, de rol van ouders in het primair onderwijs, 2008

** Onderwijsraad, Ouders als partner, 2010

re@geer www.pulseprimaironderwijs.nl/communicatie

COSMO

praktische toepassingen voor uw personeelsbeleid en uw gesprekkencyclus

Wij komen graag bij u langs voor een demonstratie van COSMO of voor een gesprek over personeelsbeleid.

internet toepassingen met:

- bekwaamheidsdossier
- competentieprofielen
- leerkracht reflectievragenlijst
- NSA reflectievragenlijst
- 360 graden feedback
- persoonlijk ontwikkelings plan
- sollicitatie-interview

voor het gesprek tussen schoolleider en medewerker.

Kijk op www.sikon.nl of bel 085-210 30 02

COSMO